

شرح شاخص‌های فورم ارزیابی و مشاهده ساحات کار عملی

شاخص	شرح شاخص
۱. فضای کافی برای آموزش عملی (فضای مناسب نسبت به تعداد محصلین)	لازم است که محیط کار عملی طوری طراحی شده باشد که برای تعداد شاگردان حاضر در صنف فضای کافی برای رفت و آمد، نصب و استفاده از تجهیزات، فعالیت‌های کار عملی گروهی و فردی موجود باشد. حداقل فاصله بین میزها و بخش‌های کاری رعایت شود تا از برخورد فیزیکی و موانع جلوگیری گردد.
۲. وضعیت ساختمان (سقف، دیوار، دروازه، پنجره‌ها، گرین‌هاوس...)	ساختمان باید از نظر فیزیکی سالم باشد؛ سقف بدون چکه، دیوارها بدون ترک یا رطوبت، دروازه‌ها و پنجره‌ها قابل قفل و باز و بسته شدن باشند. در صورت وجود گرین‌هاوس، شیشه‌ها یا پلاستیک سالم، و ساختار آن عایق حرارت و قابل استفاده در تمام فصول سال باشد.
۳. تهویه و جریان هوا (موجودیت پنجره‌ها، پنکه یا تهویه مصنوعی)	از طریق پنجره‌های باز شونده یا سیستم‌های تهویه مصنوعی، باید هوای تازه به‌طور پیوسته وارد شده و هوای آلوده خارج گردد، مخصوصاً در صنوف دارای کار با مواد کیمیاوی، گرد، دود یا گاز. در صورت فارم زراعتی، اگر نباتات در سایه دیوار یا موانعی قرار داشته باشند که مانع جریان هوا شوند، شرایط باید به‌دقت بررسی گردد. اگر شاخص عملاً قابل تطبیق نباشد، باید "غیر قابل تطبیق" درج گردد و در نمره نهایی حساب نشود.
۴. روشنایی کافی (طبیعی و برقی) (موجودیت لامپ‌ها، نور خورشید، وضعیت برق)	صنف باید دارای نور طبیعی کافی برای روزهای آفتابی و دارای سیستم برق رسانی و گروه‌های سالم و با نوردهی مناسب باشد. شدت نور باید طوری تنظیم شده باشد تا دید مناسب در تمام نقاط صنف فراهم گردد و در کارهای دقیق (لحیم کاری، طراحی، خیاطی و غیره) خستگی چشم ایجاد نشود.
۵. نظافت و ترتیب محیط (پاکی محیط، وجود زباله‌دانی، نظم وسایل)	محیط آموزشی کار عملی باید همیشه تمیز، بدون گرد و خاک، زباله و بوی نامطبوع باشد. وسایل و ابزار باید در مکان‌های مشخص (قفسه، صندوقچه، جعبه) دسته‌بندی شده و برچسب‌گذاری گردند. وجود پلان منظم نظافت و بررسی روزانه تهیه شده باشد.
۶. سیستم برق فعال و ایمن (وصل بودن برق و مصونیت سیم‌کشی)	سیستم برق باید به‌شکل حرفه‌ای نصب شده باشد، دارای فیوز محافظ، کلیدهای سالم، سیم‌کشی پوشیده (داخل کار) و بدون سیم‌های برهنه باشد. در بخش‌هایی که استفاده از برق خطرناک است، باید راهنمای استفاده و کلید اضطراری قطع برق نصب شده باشد.
۷. دسترسی به وسایل صحنی (موجودیت صندوق کمک اولیه)	صندوق باید در موقعیتی قرار داشته باشد که به‌راحتی قابل دسترس باشد و شامل وسایل اولیه مانند بانداز، ضدعفونی‌کننده، قیچی، دستکش و دیگر مواد ضروری باشد. همچنان باید توجه شود که صندوق منظم، کامل و آماده استفاده باشد، نه صرفاً به‌صورت نمایشی.
۸. موجودیت ابزار و تجهیزات معیاری (تجهیزات مرتبط با نیاز نصاب)	ابزار مورد استفاده باید معیاری، مطابق محتوای درسی، و دارای استانداردهای صنعتی باشد. از ابزار دست‌ساز یا غیر معیاری که مصونیت را به خطر مواجه سازد، اجتناب شود. تجهیزات باید با نیازهای نصاب آموزشی هماهنگ، در حالت عملیاتی، و برای شاگردان قابل دسترس باشند.

شاخص	شرح شاخص
۹. کیفیت و حالت فیزیکی تجهیزات (سالم، معیاری و قابل استفاده بودن)	تجهیزات موجود در محیط کاری باید از لحاظ فیزیکی سالم، معیاری و قابل استفاده باشند. تجهیزات نباید شکسته، زنگ‌زده، ناقص یا فرسوده باشند، و باید بدون خطر برای استفاده آموزشی آماده باشند.
۱۰. موجودیت مواد مصرفی (مواد خام، ابزار، مواد درسی عملی)	مواد مصرفی مانند پیچ، رنگ، سیم، کود، پارچه، تخم و غیره باید به اندازه کافی، مطابق با پلان سمستری، موجود و آماده استفاده باشند.
۱۱. سیستم ثبت و راجستر وسایل (موجودیت لست وسایل و ثبت روزمره مواد مصرفی)	ارزیاب باید بررسی کند که آیا یک سیستم منظم برای ثبت و راجستر وسایل و تجهیزات موجود است یا خیر. این سیستم باید شامل لیست کامل وسایل موجود در مرکز و ثبت روزمره مواد مصرفی (مانند بذر، کود، پرزه‌جات، مواد پاک‌کاری، و غیره) باشد. ثبت‌ها باید واضح، به‌روز، و قابل دسترس برای مدیریت و تیم آموزشی باشند. راجستر می‌تواند به صورت کتابچه، فورم‌های رسمی یا سیستم دیجیتال باشد، به شرطی که منظم و قابل پی‌گیری باشد.
۱۲. موجودیت چوکی و میزکار مناسب (برای همه محصلین)	برای هر شاگرد یا گروپ باید میز و چوکی راحت، با ارتفاع مناسب و از مواد محکم موجود باشد. میز باید ظرفیت نصب تجهیزات یا مواد کاری را داشته باشد.
۱۳. اجرای کار عملی طبق پلان سمستری و تقسیم اوقات درسی (کتاب ثبت فعالیت‌های کار عملی)	ارزیاب باید بررسی کند که آیا کارهای عملی طبق پلان سمستری و تقسیم اوقات درسی به صورت منظم اجرا می‌شوند یا خیر. برای این منظور، باید موجودیت کتاب ثبت فعالیت‌های کار عملی بررسی شود که در آن تاریخ، نوع فعالیت، مضمون مربوطه، و تعداد شاگردان شرکت‌کننده به صورت منظم و دقیق ثبت شده باشد.
۱۴. موجودیت وسایل ایمنی (امکانات ایمنی (دستکش، ماسک، عینک... موجود است)	ارزیاب باید بررسی کند که آیا وسایل ایمنی فردی برای محصلین و استادان در محیط کار عملی موجود و قابل استفاده است یا خیر. این وسایل شامل دستکش، ماسک، عینک محافظ، بوت ایمنی، روپوش کاری و سایر تجهیزات وابسته به نوع فعالیت می‌باشد. وسایل ایمنی باید به اندازه کافی، سالم و مطابق با نوع خطرات محیط کاری فراهم باشند.
۱۵. علایم هشداردهنده و راهنمایی (وجود علایم در ساحه کار و چارت رهنمود اصول ایمنی)	در محل‌های خطر (برق، آتش، مواد کیمیایی، دستگاه‌های سنگین) باید علایم بصری هشداردهنده مانند تابلوی "خطر برق"، "استعمال دستکش اجباری" نصب شده باشد. راهنمای کار با دستگاه‌ها نیز باید در نزدیکی آن‌ها نصب شده باشد.
۱۶. مدیریت نگهداری وسایل (اجراآت و اقدامات در مورد ترمیم و مراقبت وسایل)	ارزیاب باید بررسی کند که آیا برای نگهداری، مراقبت، و ترمیم وسایل و تجهیزات موجود، یک روند منظم و قابل پی‌گیری وجود دارد یا خیر. این مدیریت شامل پاک‌کاری منظم، بررسی دوره‌ای، گزارش‌دهی خرابی‌ها، و اقدام به ترمیم یا تعویض وسایل می‌شود. ارزیاب باید شواهدی مانند کتابچه ثبت تعمیرات، گزارش‌های تخنیکی، یا تقسیم وظایف مشخص برای مسئولین نگهداری را جستجو کند.
۱۷. سیستم مدیریت و ثبت محصول (سیستم ثبت مقدار و فروش محصولات)	ارزیاب باید بررسی کند که آیا ساحه کار عملی دارای یک سیستم منظم برای ثبت مقدار تولید، میزان فروش و موجودی محصولات می‌باشد یا خیر. این سیستم می‌تواند دیجیتالی یا دستی باشد، اما باید شفاف، منظم و قابل پیگیری باشد تا مدیریت مؤثر محصولات را نشان دهد.